

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

ПРОГРАМА І РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ»

(для студентів 5 курсу денної і заочної форм навчання спеціальностей
7.06010107, 8.06010107 „Теплогазопостачання і вентиляція”)

Програма і робоча програма навчальної дисципліни «Охорона праці в галузі» (для студентів 5 курсу денної і заочної форм навчання спеціальностей 7.06010107, 8.06010107 „Теплогазопостачання і вентиляція”) / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: Ю. І. Жигло, І. О. Мікуліна. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 15 с.

Укладачі: Ю. І. Жигло, І. О. Мікуліна

Рецензент: к.т.н., Я. О. Серіков

Затверджено на засіданні кафедри “Безпека життєдіяльності”, протокол №5 від 02.11.2011 р.

© Ю. І. Жигло, І. О. Мікуліна, ХНАМГ 2012

ЗМІСТ

	Стор.
ВСТУП.....	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
1.1 Мета, предмет та місце дисципліни.....	5
1.2 Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни.....	5
1.3 Освітньо-кваліфікаційні вимоги.....	6
1.4. Рекомендована навчальна література.....	6
1.5. Анотації програми навчальної дисципліни „Охорона праці в галузі”.....	7
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	9
2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи.....	9
2.2. Тематичний план дисципліни.....	9
2.3. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента.....	10
2.3.1. Лекційний курс.....	11
2.4. Індивідуальне завдання.....	12
2.5. Самостійна навчальна робота студента.....	12
2.6. Засоби контролю та структура залікового кредиту.....	13
2.7. Інформаційно-методичне забезпечення.....	13

ВСТУП

В результаті вивчення курсу „Охорона праці в галузі” студент повинен глибоко знати і вміти застосовувати на практиці управління охороною праці в галузі, класи робіт за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу, фактори професійно-спричинених захворювань у газовому господарстві, заходи і засоби поліпшення стану виробничого середовища на об'єктах теплогазопостачання і вентиляції, а також забезпечення пожежної безпеки.

Програма розроблена на основі:

- СВО ХНАМГ „Освітньо-кваліфікаційна характеристика підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст за спеціальністю 7.092108 „Теплогазопостачання і вентиляція”, 2008 р.;

- СВО ХНАМГ „Освітньо-професійна програма підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст за спеціальністю 7.092108 „Теплогазопостачання і вентиляція”, 2008 р.;

- СВО ХНАМГ Навчальний план напряму підготовки 6.060101 „Будівництво” освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст, спеціальність 7.06010107 „Теплогазопостачання і вентиляція”, 2011 р.

Програма ухвалена кафедрою „Безпека життєдіяльності” (протокол №5 від 02.11.2011 р.) та Вченою радою факультету „Електричний транспорт”, узгоджена з випускаючою кафедрою „Експлуатація газових і теплових систем”.

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

1.1.1. Мета та завдання вивчення дисципліни: надати майбутнім спеціалістам теоретичні знання і практичні навички, щодо шляхів, методів і засобів забезпечення належних умов виробничого середовища і безпеки праці на об'єктах теплогазопостачання і вентиляції згідно з чинними законодавчими та нормативними актами охорони праці.

1.1.2. Предмет вивчення у дисципліні: методи та засоби захисту працюючих від небезпечних та шкідливих виробничих факторів на об'єктах теплогазопостачання і вентиляції.

1.1.3. Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
Опалення	Виконання дипломних проєктів
Вентиляція	
Теплогенеруючі установки	
Теплопостачання	
Газопостачання	
Технічна діагностика систем ТГВ і В	

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль 1. Охорона праці в галузі – (1/36)

ЗМ 1.1. Система управління охороною праці в галузі (СУОПГ), її складові та функціонування. Профілактика виробничого травматизму на об'єктах теплогазопостачання і вентиляції. Безпечність технологічних процесів і обладнання.

ЗМ 1.2. Пожежна безпека на об'єктах теплогазопостачання і вентиляції. Фактори пожежної небезпеки об'єктів. Причини пожеж на об'єктах – реальні та вірогідні. Заходи та засоби системи попередження пожежі.

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння (за рівнями сформованості) та знання	Сфери діяльності (виробнича, соціально- виробнича, соціально- побутова)	Функції діяльності у виробничій сфері (проектувальна, організаційна, управлінська, виконавська, технічна, інші)
<p>Студент повинен ЗНАТИ: систему управління охороною праці в галузі, її мету та структурну схему; класи робіт за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу; фактори професійно- спричинених захворювань у газовому господарстві; заходи та засоби поліпшення стану виробничого середовища на об'єктах теплогазопостачання і вентиляції; фактори пожежної безпеки та причин пожеж, заходи та засоби забезпечення пожежної безпеки.</p>	<p>Виробнича: організація безпечних та нешкідливих умов праці на об'єктах теплогазопостачан- ня і вентиляції. Соціально-виробнича: система управління охороною праці в галузі; відшкодування потерпілим шкоди, заподіяної в результаті нешасного випадку на об'єктах теплогазопостачан- ня і вентиляції.</p>	<p>Проектувальна: Розробка проектної документації на будівництво і реконструкцію комплексів теплогазопостачання і вентиляції, зовнішніх та внутрішніх мереж тепло- і газопостачання з поглибленою розробкою питань охорони праці. Організаційна: організація безпечних та нешкідливих умов праці на об'єктах теплогазопостачання і вентиляції. Управлінська: забезпечення функціонування систем управління охороною праці в галузі. Виконавська: Розробка першочергових заходів, засобів та технічних рішень щодо поліпшення стану охорони праці на об'єктах теплогазопостачання і вентиляції.</p>

1.4. Рекомендована навчальна література

1. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про охорону праці». -К., 21.11.2002 р., №229 -IV.
2. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності». К., 23.09.1999 р., №1105 – XIV.
3. Основи охорони праці. Підручник. За ред. К.Н. Ткачука і О.М. Халімовського. - К.: Основа, 2003 - 472 с.

1.5. Анотація програми навчальної дисципліни

«Охорона праці в галузі»

Мета: надати майбутнім спеціалістам теоретичні знання і практичні навички, щодо шляхів, методів і засобів забезпечення належних умов виробничого середовища і безпеки праці на об'єктах теплогазопостачання і вентиляції. Предмет вивчення дисципліни: методи та засоби захисту працюючих від небезпечних та шкідливих виробничих факторів на об'єктах теплогазопостачання і вентиляції.

Модуль 1. Охорона праці в галузі - (1/36). ЗМ 1.1. Система управління охороною праці в галузі (СУОПГ), її складові та функції. Профілактика виробничого травматизму на об'єктах теплогазопостачання і вентиляції. Безпечність технологічних процесів і обладнання. ЗМ 1.2. Пожежна безпека на об'єктах теплогазопостачання і вентиляції. Причини пожеж на об'єктах – реальні та вірогідні. Засоби та заходи систем попередження пожежі.

Аннотация программы учебной дисциплины

«Охрана труда в отрасли»

Цель: предоставить будущим специалистам теоретические знания и практические навыки, относительно путей, методов и средств обеспечения надлежащих условий производственной среды и безопасности труда на объектах теплогазоснабжения и вентиляции. Предмет изучения дисциплины: методы и средства защиты работающих от опасных и вредных производственных факторов на объектах теплогазоснабжения и вентиляции.

Модуль 1. Охрана труда в отрасли - (1 / 36). СМ 1.1. Система управления охраной труда в отрасли (СУОТО), ее составляющие и функции. Профилактика производственного травматизма на объектах теплогазоснабжения и вентиляции. Безопасность технологических процессов и оборудования. СМ 1.2. Пожарная безопасность на объектах теплогазоснабжения и вентиляции. Причины пожаров на объектах - реальные и достоверные. Средства и меры систем предупреждения пожара.

Annotation of the program of educational discipline

«A labour protection is in industry»

Purpose: To provide future professionals theoretical and practical knowledge on ways, means and methods to ensure appropriate conditions for the working environment and safety at the sites of heat and ventilation. The subject of the discipline: the methods and means of protecting workers from dangerous and harmful factors at the sites of heat and ventilation.

Module 1. Occupational safety in the industry - (1 / 36). CM 1.1. OSH management system in the industry (SMS), its components and functions. Prevention of occupational accidents at the sites of heat and ventilation. Security processes and equipment. CM 1.2. Fire safety at the sites of heat and ventilation. The causes of fires at the sites - the real and authentic. Means and measures of fire warning systems.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за спеціальностями та видами навчальної роботи

Спеціальність спеціалізація (шифр, абрєвіатура)	Семестр(и)	Загальний обсяг		Годин								Іспити (сем.)	Заліки (сем.)
		Кредити	Години	Ауди торні	у тому числі			Самостійна робота	у тому числі				
					Лекції	Практичні заняття	ЛР		КР	КП/ Кур	РГР		
7.06010107, 8.06010107 - ТГВ денна форма навчання	9	1	36	18	18	-	-	18	-	-	-	9	-
7.06010107- ТГВ Заочна форма навчання	11	1	36	8	8	-	-	28	11	-	-	11	-

2.2. Тематичний план дисципліни

Модуль 1. Охорона праці в галузі (1/36)

ЗМ 1.1. Система управління охороною праці в галузі (0,5/18)

1. Система управління охороною праці в галузі, її складові та функціонування.

2. Місце і значення СУОПГ в системі управління функціонування об'єктів теплогазопостачання і вентиляції.

3. Визначення гігієнічного класу робіт на об'єктах теплогазопостачання і вентиляції за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу.

4. Профілактика виробничого травматизму на об'єктах теплогазопостачання і вентиляції.

5. Перелік робіт з підвищеною небезпекою на об'єктах теплогазопостачання і вентиляції.

6. Безпечність технологічних процесів і обладнання.

**ЗМ 1.2 Пожежна безпека на об'єктах теплогазопостачання і вентиляції
(0,5/18)**

1. Фактори пожежної небезпеки об'єктів.

2. Причини пожеж на об'єктах – реальні та вірогідні.

3. Заходи та засоби системи попередження пожежі, обґрунтування та вибір доцільних з них на об'єктах теплогазопостачання і вентиляції.

2.3. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями

та форми навчальної роботи студента

Денна форма навчання

Модулі (семестри) та змістові модулі денна форма навчання	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекції	Пр. заняття	Лаб. роб.	СРС
Модуль 1	1/36	18			18
ЗМ.1.1.	0,5/18	9	-	-	9
ЗМ 1.2.	0,5/18	9	-	-	9

Заочна форма навчання

Модулі (семестри) та змістові модулі, заочна форма навчання	Всього, кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекції	Практ. заняття	Лаб. роб.	СРС
Модуль 1	1/36	8	-	-	28
ЗМ 1.1.	0,5/18	4	-	-	14
ЗМ 1.2.	0,5/18	4	-	-	14

2.3.1. Лекційний курс

Зміст	Кількість годин за спеціальностями, спеціалізаціями (шифр, аббревіатура)	
	7.06010107, 8.06010107 ТГВ, денна форма	7.06010107 ТГВ, заочна форма
ЗМ 1.1. Система управління охороною праці в галузі Тема 1. Система управління охороною праці в галузі, її складові та функціонування. Місце і значення СУОПГ в системі управління функціонування об'єктів теплогазопостачання і вентиляції	2,0	1,0
Тема 2. Аналіз умов праці і методичний підхід до визначення гігієнічного класу робіт на об'єктах теплогазопостачання і вентиляції за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу.	1,0	0,5
Тема 3. Поліпшення стану виробничого середовища, зменшення важкості та напруженості трудового процесу.	1,0	0,5
Тема 4. Сучасні заходи та заходи колективних та індивідуального захисту працюючих від дії характерних для об'єктів теплогазопостачання і вентиляції шкідливих та небезпечних факторів виробничого середовища.	1,0	0,5
Тема 5. Проблема профілактики виробничого травматизму на об'єктах теплогазопостачання і вентиляції. Аналіз умов праці в галузі за травмонезбезпечними факторами.	1,0	0,5
Тема 6. Заходи та засоби попередження виробничого травматизму щодо окремих напрямів, причин та травмуючих факторів.	1,0	0,5
Тема 7. Безпечність технологічних процесів і обладнання, утримання приміщень, обладнання та засобів захисту в належному стані, організація виконання робіт відповідно до вимог безпеки.	1,0	0,5
Контрольна робота за ЗМ 1.1	1,0	-
ЗМ 1.2. Пожежна безпека на об'єктах теплогазопостачання і вентиляції Тема 8. Пожежна безпека на об'єктах теплогазопостачання і вентиляції. Фактори пожежної небезпеки об'єктів. Причини пожеж на об'єктах – реальні та вірогідні.	4,0	2,0
Тема 9. Система організаційно-режимних заходів з пожежної небезпеки на об'єктах водопостачання та водовідведення.	4,0	2,0
Контрольна робота за ЗМ 1.1	1,0	-

2.4. Індивідуальні завдання

Студент самостійно виконує на протязі семестру індивідуальне завдання з розслідування нещасного випадку на виробництві, оформлення акту за формою Н-1 та підрахунку видів компенсації, що сплачуються потерпілому або утриманцям загиблого Фондом страхування від нещасного випадку.

Усього на індивідуальне семестрове завдання для студентів денної форми навчання передбачено 10 годин СРС. Для студентів заочної форми навчання передбачено 11 годин на виконання семестрової контрольної роботи. Контрольна робота має на меті ознайомлення студентів з „Порядком розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві” (Постанова Кабінету Міністрів України від 30.11.2011 р. № 1232).

2.5. Самостійна навчальна робота студента

1. Ознайомлення з особливостями управління охороною праці в організаціях як підсистема системи управління охороною праці в галузі.

2. Ознайомлення з переліком характерних для галузі робіт і їх гігієнічних класів.

3. Ознайомлення з причинами захворюваності в галузі. Соціально-економічні наслідки захворювань.

4. Ознайомлення зі станом травматизму в галузі та травмонезбезпечними виробничими факторами. Соціально-економічні наслідки виробничого травматизму на об'єктах теплогазопостачання і вентиляції.

5. Ознайомлення з порядком оформлення нарядів – допусків, відповідальні особи та їх обов'язки, порядок виконання робіт і закриття нарядів.

6. Ознайомлення з факторами пожежної небезпеки об'єктів теплогазопостачання і вентиляції.

7. Ознайомлення зі структурою та обов'язками пожежно – технічних комісій та добровільних пожежних дружин на об'єктах теплогазопостачання і вентиляції.

Усього: 18 годин (в т.ч. 10 годин на семестрове завдання) для студентів денної форми навчання та 28 години для студентів заочної форми навчання (в т.ч. 11 годин на контрольну роботу)

2.6. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Денна форма навчання

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)	Розподіл балів, %
МОДУЛЬ 1. Поточний контроль зі змістових модулів	
ЗМ 1.1. Контрольна робота	20 %
ЗМ 1.2. Контрольна робота	20%
Індивідуальне семестрове завдання	20%
Підсумковий контроль з МОДУЛЮ 1 (іспит)	40%
Всього за модулем 1	100%

Заочна форма навчання

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)
МОДУЛЬ 1.
Захист семестрової контрольної роботи
Підсумковий контроль з МОДУЛЮ 1 (іспит)
Іспит за екзаменаційними білетами

2.7. Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, Інтернет адреси	ЗМ, де застосовується (теми)
1. Рекомендована основна навчальна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)	
1. Основи охорони праці. Підручник. За ред. К.Н. Ткачука і О.М. Халімовського. - К.: Основа, 2003. - 472 с.	ЗМ 1.1., ЗМ 1.2. (1-9)
2. В.Ц. Жидецький. Основи охорони праці. Підручник. - Львів: Афіша, 2004. - 320 с.	ЗМ 1.1., ЗМ 1.2. (1-9)
2. Додаткові джерела (довідники, нормативні видання, сайти Інтернет тощо)	

Бібліографічні описи, Інтернет адреси	ЗМ, де застосовується (теми)
1. Г.Г. Орлов и др. Инженерные решения по охране труда в строительстве. Справочник строителя. -М.: Стройиздат, 1985.	ЗМ 1.2. (3-9)
2. В.И. Русин и др. Охрана труда в строительстве. Инженерные решения. Справочник. - К., 1990.	ЗМ 1.2. (3-9)
3. Порядок розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві (Постанова Кабінету Міністрів України від 30.11.2011 р. № 1232)	ЗМ 1.2. (3-9)
4. НПАОП 0.80 – 4.12 – 05. Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці (від 26.01.2005р., № 15)	ЗМ 1.2. (3-9)
3. Методичне забезпечення (реєстр методичних вказівок, інструкцій до лабораторних робіт, планів семінарських занять, комп'ютерних програм, відео-аудіо-матеріалів, плакатів тощо)	
1. Жигло Ю.І., Мікуліна І.О. Методичні вказівки до самостійної роботи з курсу «Охорона праці в галузі» для студентів 5 курсу денної форми навчання спеціальності ТГВ. ХНАМГ, 2012	ЗМ 1.2. (6-9)
2. Жигло Ю.І., Абракітов В.Е. Методичні вказівки до глави «Охорона праці» у дипломних проектах для студентів 5 курсу спеціальності 7.092108 « Теплогазопостачання і вентиляція ». ХНАМГ, 2009.	ЗМ 1.1., ЗМ 1.2., (1-9)

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Програма і робоча програма навчальної дисципліни

«Охорона праці в галузі»

(для студентів 5 курсу денної і заочної форм навчання спеціальностей
7.06010107, 8.06010107 „Теплогазопостачання і вентиляція”)

Укладачі: **ЖИГЛО** Юрій Іванович,

МІКУЛІНА Ірина Олексіївна

В авторській редакції

Комп’ютерна верстка: *Ю. Ю. Конюшенко*

План 2012, поз. 111 Р

Підп. до друку 29.02.2012 р.

Друк на ризографі

Тираж 10 пр.

Формат 60x84/16

Ум. друк. арк. 0,7

Зам. № 8020

Видавець і виготовлювач:

Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002

Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua

Свідоцтво суб’єкта видавничої справи:

ДК №4064 від 12.05.2011 р.